

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Чыюпсым иягъэ емыкIэу

УФ-м псэолъэшынмкIэ и Министерств.

М. Гордышов

Урысые Федерацием псэолъэшынмкIэ ыкIи унэ-коммунальнэ хызмэтымкIэ иминистрэу Ирек Файзуллинм тхьамэтагъор зыщызэрихъгъэ зэлукIэм хэлэжъагъ Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат. Ар Москва щыкIуагъ.

ЗеклономкIэ кластерхэр гъэпсыгъэнхэм пае (мыхэм зыкIэ ащыщ гъэпсэфыпIэу «Лэгьонакъэ») инфраструктурнэ проектхэр пхырыщыгъэнхэмкIэ лобыгъоу щылэхэм язэшохын

мыш щытегушылагъэх. Федеральнэ проектэу «Зеклоном инфраструктурэ хэхьоньгъэ егъэшыгъэныр» зыфилорэмрэ лэпкъ проектэу «Зеклономрэ хэхькIэ егъэблэгъэныр» зы-

филохэрэм ателытагъэу проектхэр агъэцакIэх.

Мы зэлукIэм хэлэжъагъэх Iахъзэхэлъ обществэу «Корпорация Туризм.РФ» зыфилорэм игенеральнэ пацэу

Сергей Сухановыр, АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу КIэрэщэ Анзаур, обществэу «Россети» зыфилорэм игенеральнэ пацэ игуадзэу Алексей Мольтскэр ыкIи инвесторхэр.

«Непэ хэгъэу клоцI зеклоныр тэркIэ анахь пшъэрыпI шхьалэхэм зыкIэ ащыщ. Iофхэм язытет зыфэдэм емыллытыгъэу зеклоном епхыгъэ псэолъа-кIэхэр амал зэрилэкIэ нахь псынклэу гъэпсыгъэнхэм тепытэгъэ IофшIэныр зэрищыкIагъэм тетэу зэхэщэгъэным пае хэхькIэхэр къэгъотыгъэнхэ фае.

Шьыпкъэ, ащкIэ инженер инфраструктурэр: псыр, фабэр, электричествэр зэралэкIэхьащтхэ системэхэр гъэпсыгъэнхэ, Урысыем псэолъэшынмкIэ и Министерствэ пхырыщырэ проектхэр нахь шIэхэу гъэцэкIэгъэнхэ фае. Инвестиционнэ федеральнэ программэм тетэу къэуцурэ пшъэрыпIхэр зэшохыгъэнхэ фае», — кыIуагъ Урысыем псэолъэшынмкIэ и Министерствэ ипацэу Ирек Файзуллинм.

(ИкIэу х
я 2-рэ нэклуб. ит).

Нахь Іэрыфэгъущт

(ИкIэух).

Гъэпсэфыплэу «Лэгьонакъэ» ишынклэ мэхьанэшхо зилэ проектышхоу зэшлуахын фаехэм ащыщ лъжэхэмклэ къызщачьыхьащт гъогоу километрэ 25-рэ фэдиз хьуштыр, ар гъэцэклагъэ хьуным пае Адыгеим лофтхьэбзэ гъэнфагъэхэр щызэшлуахых. Гъэпсэфыплэм илъэсым исыд фэдэрэ лъэхъани лоф ышлэшъушт, республикэм зеклоу кыхьэхэрэри фэдэ пчъагъэклэ нахьыбэ хьуштых. Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Каумпыл Мурат къызэрилуагъэмклэ, проектым къыдильтыгэрэ лофтхьабзэу ыпэклэ агъэнфэгъагъэхэр зэклэ графыкым тетэу гъэцэклагъэ мэхьух, ащклэ ишыклэгъэ зэзэгъыныгъэхэри зедашыгъахэх.

Проектэу «Лэгонакэ»
ипхырыщын 1ахьзэхэлъ
обществэу «Корпорация
Туризм.РФ» зыфилорэр

ягъусу лъэкьуатэ. Гъэпсэ-фыпӀэм епхыгъэ инфра-структурэр шыгъэнымкӀэ лъэкъ проектыкӀэм ишула-гъэ къэкӀошт. 2022-рэ илъэсым къыщублагъуэ Урысыем псэолъэшнымкӀэ и Министерствэ Ӏэпыл-гъу кӀареты, мыщ хэхьӀэ электричествэр къычӀэлӀ-гъэным епхыгъэ лӀофхэри.

Урысыем псэолъэшлы-
нымклэ и Министерствэ
квалэкигыэхьэгъэ субси-
дихэм яшуагъэклэ элек-
тростыхэм апыслэгъэн-
хэм нэмыклэу зеклонымклэ
проектывклэм къыдилы-
тэрэ автомобиль гъогоу
«Дахьо — бгы тешъоу
Лэгъо-Накъэ» зыфилорэм
изы лахь зэтырагъэпсы-
хьащт ыкли инженер ин-
фраструктурэмклэ ищы-
клагъэхэри агъэпсыщтых.
Ахэм анэмыклэу псыр
квалэклэзыгъэхьащт ыкли
агъэфедагъэр лузыщы-
жьыщт системэр агъэ-
псыщт.

«Автомобиль гъогоу»

«Дахьо — бгы тешьоу
Лэгьо-Накэ» зыфиюрэм
изы лах изэтегэпсыхьан
аублэгьах, джащ фэдэу
чычэгьым шагэтылышт
газрыкыаплэм ишлыни
кыдалытэ. ЮНЕСКО-м
и Дунэе клэн кыхиубы-
тэрэ псэуальэхэм анэ-
сыштхэп, шьольырым
ичылопс байныгьэхэр
мыукьогэнхэм тегьэлсы-
хьагьэу псэольэшлыным
епхыгьэ лофхэр зэшлу-
хыштых. Анахь мэхьанэ
зилэр проектыр икьоу
ыкьэм нэгэсыгьэныр
ары. Ар гьэцэклагьэ зы-
хьуклэ зеклоным ихэхьо-
ныгьэ имызакьоу, Адыге
им изэкономикэ нахь зы-
кьылытынимики ишлогьэ-
шхо кьэкьошт. А пстэуми
яшлуагьэклэ лофшлэплэ
чыплакьлэу мин пчьагьэ
щылэ хьушт», — кыхи-
гьэцыгьэ Кьумпыл Мурат
зэлюклэм иклэуххэм
япхыгьэу.

**АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу**

КІэмгуябзэр зэхафы

Красногвардейскэ районимкӀэ къуаджэу Джамбэчыгъ адыгабзэм икӀэмгуе диалект изэгъэшӀэн фӀэгъээзгъэ научнэ-ушэтэкӀо экспедицием тхьамэфитӀо лӀоф щигъшӀэшт.

Клэмгуе диалектыр зы-
лұльхэр зыхэлэжьэрэ ащ
фэдэ ушэтыныр апэрэу
дунаим шызэхашэ.

Лъпкъ университетэу «Экономикэм иапшээр еджапI» зыфилорэм бзэмкIэ и Гупчэрэ Адыгъ къаралыгъо университетым экспериментальнэ лингвистикэмкIэ и Лабораториер зедэлэжьынгъэу здыдырIэм мыщ фэдэ экспедициер къыкIэкIуагъ.

— Ушэтыныр рагъэжъ-
ным ыпэкӀэ ащ хэлэжъ-
щтхэм шапхъэу зэрыгъо-
зэнхэ фаехэр къафало-
тагъ. Ушэтыным хэлэ-
жъэхэрэм пшъэрылъэу
ялэр урысыбзэкӀэ ыкӀи
адыгабзэкӀэ тхыгъэ гуцы-
лэхуыгъэхэм къяджэнхэр,
ахэм купкӀэу ялэмкӀэ уп-
чӀэхэм джэуап къара-
тыжыныр ары. ЯтӀонэрэ
чэзыум ныдэльфыбзэр
ззрашӀлэрэ зэтэгъашӀэ,
тест зэфэшъхьафхэр ятэ-
гъэкӀу, — къыӀуагъ Адыгэ
къзралыгъо университе-
тым экспериментальнэ
лингвистикэмкӀэ и Лабо-
раторие ипачӀэу Сусанна
Макирова.

Тхямэфитло цылэшт
ушэтынхэм бзитлу зылуль
нэбгыри 150-рэ фэдиз
ахэлэжэшт. Материалэу
кьалэклахьэхэрэр научнэ

лофшлагэхэмрэ медицинэ методикэхэмрэ лъапсэ афэхьущтых. Шьугу кьэ-тэгъэкыжы программэу «Приоритет 2030» зы-филорэм кьыдыхэлъыта-

гъэу экспериментальнэ лингвистикэмкIэ Лабораториер 2023-рэ илъэсым Адыгэ къэралыгъо университетым къызэрэщы-зэлъахыгъэр.

Амброзиер кызыщыкЫрэ
чЫпІэхэр кыхагъэщыщтых

Амброзием игыэкюдын фэгъэхыгъэ зэлуклэр Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм шыкыуагъ.

Ашкӓ лофтхьабзӓу зра-
хьаштхэм кьулыкьухэр
кьатегушылагьэх. Уплъэ-
клунхэр зызэхашэхэм
чыгу лахь 82-мэ амбро-
зиер кьашыклӓу агьэу-
нэфыгь.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипресс-кыулыкъу кызыритыгъэмкӀэ, къэбар жугъэм иамалхэм ялӀыкӀохэр кызыыхагъэлэжъшт Ӏофтхьабзэхэр зэрахъанхэу, чыгур зие-

хэмрэ бэджэндыхтэхэмрэ
зэлүклэгьухэр адызэхашэн-
хэу депутатхэм рахъухьэ.

Парламентым и Тхьаматэу Владимир Нарожнэм зэрэхигьэунэфыкыгьэмкӓ, цыфхэм япсауныгьэкӓ, чыгум игьэбжьюльэ кызытегьэнэжыгьэнымкӓ мы юфыгьом мэхванэшшо иӓ.

— Амброзиум тич чыгу-
хэм ягъэбэжгульэ кы-
регъэлыхы. Ащ чыгур
лъэщэу егъэгушы, адрэ
кэкъыхэрэм ялытыгъэмэ,
фэдэ пчыагъэкӀэ нахыбэу
псыр чыгум кыхыещы. Мы
уцыжъым джащ фэдэу
микроэлементхэу чыгум
хэлъхэм кӀащегъаӀэ. Ащ
кыхыэкӀэу ар нахъ хыбэи
мэхуу ыкӀи игъэбэжгульэ
кыкӀлечы, — кыӀуагъ
спикерым.

Нарт эпосым фэгъэхьыгъэ мультфильмыр

Нарт эпосым фэгъэхьыгъэ мультфильмыр дунэе кино-фестивалэу 2023-рэ илъэсым Уругвай щыкӀоштым къышагъэльэгъошт.

Ар зэхэзыгъэуцуагъэр
Инэм кыщыхъугъэ Лаи-
кьо Бэл.

«Адыгей гупсэм сэ сы-
щыпсэурэп, лъэшэу ащ
сыпэ/удзыгъ. Мультфиль-

мым изэхэгъуэцон сэрглэ
мэхъанэшхо ил. Адыгэхэм
якультурэрэ яшэн-хабзэ-
хэмрэ ац къыщызгъэ-
лъагъохэ сшлoигъуагъ.
Цыфхэм сшлoфшлaгъэ осэ

дэгүү кыыфашынуу, ащыгэрэзэнхүү сэгуугэ», — кыыуагы фильмыр зэхэзыгыуцуагыу Лаикьо Бэлэ.

Тэхъутэмыкьое райо-

ным иадминистрация кызырэчауагымкэ, Лакыо Бэлэ зехигьэуцогъэ мультфильмэу 2023-рэ илгъэсым Уругвай щыклошт дунэе кинофестивалым кышагъэлгъэоштыр адыгэхэм янарт эпос кытегушылэ. Пшъэжэжыер ыпэралшлэу зыфэягъэр

ицйкыгуом инанэ кы-
филотэгэгэ тхыдэжхэм
атехыгэу фильм зэхыгэу-
цонэу арыгэ, ау нэужым
нарт эпосым зеджэм, а
тхыллым тыхыгэу мульт-
фильм зэхыгэуцонэу ри-
хухыагэ.

«Урымхэмрэ сканди-
навхэмрэ яэпосхэр зэрэ-

зэльашлэрэр, тиадыгэ эпос
тиныбжык/эхэм зэрамыш-
шлэрэр лъэшэу сыгу хэк/ы,
— **кылуагэ Лаикьо Бэлэ.**
— Тхыдэжхэм афэггэ-
хыггэ фильмхэр зызэхэ-
ггэуцохэк/э адыгэхэм
якультурэрэ ятариххэрэ
нахэ зэрэзэльашлэщтым
сиыххэ тель».

Блогерхэр Адыгеим ихьакIэх

Урысыем иблогерхэр тур гъэшлэгъонэу «Культурэм ишъольыр — Адыгеир» зыфилорэ проектым хэлэжьэнхэу Адыгэ Республикэм къэкIуагъэх.

Бэдзэогъум и 4-м щегъэжьагъэу и 8-м нэс Адыгэ Республикэм блог-турэу «Культурэм ишъольыр — Адыгеир» щыкIошт. Урысыем ишъольыр зэфэшъхьафмэ къарыкIыгъэ блогер зекIо 12 къеблэгъагъ. ЗекIо лъэныкъомкIэ проектэр зыфэ-лорышлэщтыр Адыгеим идэхагъэ зэлъагъэшлэгъэныр ары. Мэфитфым къыкIоцI зекIо купым программэ гъэнэфагъэ ыгъэ-цэкIэшт. Проектым къыдилъы-тэрэ лoфтхъэбзэшлэхэм якIэщакIу Адыгэ Республикэм изаслужен-нэ артистэу Ацумыжъ Адам. Президент платформэу «Уры-сыер — амалышлэхэм яхэгъэгъу» зыфилорэм ипроектэу «Топ Блогым» теклоньгъэр ащ къы-щыдихыгъ. **Мары Адам къыт-филолагъэр:**

— Мэфитфым къыкIоцI зекIо купыр нэлуасэ афэтшыштыт Ады-геим ичIыплэ дахэхэм, куль-турэм епхыгъэ лoфтхъабзэхэм ахэр ахэлэжьэщтыт, адыгэ шхыныгъохэм, хьакIэ пэгъокIы-кIэм, адыгэ къуае ишIыкIэ ащыдгъэгъозэщтыт, къушъхьэхэм ятеплэ дахэ ядгъэлъэгъуштыт.

Проектэу «Культурэм ишъольыр — Адыгеир» джыри илъэс хъугъэп зызэхэдгъэуцагъэр. НыбжыкIэ проектхэмкIэ Урысыем зэнэкъокъоу щыкIуа-гъэм Федеральнэ агентствэу ныбжыкIэ лoфхэм афэгъэза-гъэм проектым къыщыдыри-гъэштагъ. 2022-рэ илъэсым шышъхьэлум фестивалэу «Тав-рида Арт» зыфилорэм а зэнэ-къокъур щыкIуагъ. Гухэлъэу силагъэр зы проектышхоу, со-циальнэ хьытыум къыубытэу, ар гъэпсыгъэныр ары.

Социальнэ хьытыумкIэ зэ-нэкъокъоу редгъэкIокIыгъэм нэгъыри 180-рэ хэлэжьагъ, ахэм 12 къахэтхыгъ ыкIи Адыгеим къедгъэблэгъагъэх. Гухэлъ шъхьалэу тилагъэр Адыгэ Рес-публикэм идэхагъэ, лъэпкъым ишэн-хабзэхэм нэлуасэ афэт-шынхэр, тикъушъхьэ лъагэхэр, тишхын гохъхэр, республикэм ыцIэ чыжьэу зыгъэлугъэ адыгэ къуае ишIыкIэ ядгъэлъэгъу-ныр ары.

ХьакIэхэр Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей рагъэблэгъа-гъэх ыкIи ащ блог-турыр щыра-

гъэжьагъ. Ащ хэлэжьэхэрэр музейм ичIыплэ анахь гъэшлэ-гъонхэм нэлуасэ афашыгъэх. Джащ фэдэу музейм ихьакIэщ Адыгэ театрэм илитературнэ-музыкальнэ къэгъэлъэгъон фэ-багъэ хэлъэу щыреклокIыгъ.

Пчыхъэзэхэхэр къызэлъуи-хыгъ АР-м культурэмкIэ ими-нистрэ игуадзэу Кушъу Свет-ланэ. «Хэбзэ дахэу тэ тилэр джащ фэд» зыфилорэ гушылэ-хэмкIэ къыригъажи, хьакIэхэм лъэшэу Адыгеир зерафэчэфыр къариуагъ.

Адыгэ театрэм ихудожест-веннэ пашэу Ацумыжъ Рустам зэхахъэм хэлэжьагъэхэм ащыщ, театрэм иартистхэр Расул Гам-затовым, Мэщбэшлэ Исхьакъ, Къумпыл Къадырбэч ыкIи нэ-мыкIэхэм яусэ дэхабэхэм къа-джагъэх, «Си Къэсэй» зыфилорэ ижырэ гъыбзэр къалуагъ.

ХьакIэми ягуапэу гушылэ дэ-хабэ бысымхэм къапагъохыгъ, Донецкэ къыкIыгъэ блогерыр усэ гъэшлэгъон къеджагъ.

Блогерэу Надежда Ермако-вар, къалэу Москва къыкIыгъ, каналэу ТНТ-м ипаш, щылэны-гъэм чIыплэ эжъу ригъэуцогъэ бзылфыгъэмэ афэгъэхыгъэ къэтынхэм лoф адешлэ.

— Апэрэу Адыгэ Республи-кэм сыкъэкIуагъ, блог-турыми

апэрэу сыхэлэжьэ. СытеукIы-тыхьэ адыгэмэ якультурэ фэ-гъэхыгъэу сIлэрэр зэрэма-кIэм. Адыгэ къуаемерэ адыгэмэ япщ-оркхэмрэ якъэбархэм нахь сачыгъуаз. Лъэшэу сыкъако сIлоигъуагъ адыгэмэ якультурэу чыжьэу лугъэр зэзгъэшлэнэу. Тихэгъэгъу чIыплэ гъэшлэгъоныбэ зэрилэр язгъэлъэгъуныр ары пшъэрыл шъхьалэу зыфэгъэгъу-цужыгъэр. Сигухэлъ къыздэ-хъугъ ыкIи непэ мы лoфтхъэбзэ дахэм сыхэлэжьэнэу синасып къыхыгъ. Сянэ илъэлуи фэгъ-гъэцэкIэшт — адыгэ къуае фыздэсхыштыт.

Владислав Хвостиковыр, социальнэ хьытыоу «ВКонтакте» зыфилорэм творческэ гъусэны-гъэ дзылэхэм ащыщ, Иванов-скэ хэкум къыкIыгъ. Ащ къыхи-гъэщыгъ:

— «Блогер-миллионник» зы-фалохэрэм сачыщ. Адыгеим

апэрэу сыкъэкIуагъ, зеклоньр лъэшэу сикIас, анахьэу етIани къушъхьэлъэ чIыплэхэр ары сыгу-рихыхэрэр. Адыгеим ичIыопс дэхэ дэд. Шъо шъуадэжъ щы-фаб, тэ талъэныкIо джыри щы-чылэстагъ. Сехьырэхъышэрэп мы блог-турым гуахъо зэрэхэ-згъотэщтым, зыкIи сымылъэ-гъугъэ чIыплэ дахэхэм нэлуасэ сызэрафэхъуштым, шъуиадыгэ къуае идэгъугъэ сыуплъэкIун амал зэрэсилэщтым. Лъэшэу салукIэмэ сIлоигъуу цIыф гъэ-шлэгъонхэу адыгэ шъольырым исхэм, джащ фэдэу бизнесым пылхэмэ ялофшIакIэ зыщыз-гъэгъозэнэу сыфай.

Удмуртием ныбжыкIэ лoф-хэмкIэ и Агентствэ ипашэ игуадзэу Максим Файзулли-ным къыхигъэщыгъ:

— УрысыемкIэ зеклоньр къызшебгъэжьэн фаер Адыгеир ары, сыда плэмэ шъольырмэ

апэ шъуит. Адыгэхэм якультур-нэ клэн нэлуасэ сыфэхъунымкIэ мы блог-турым ишIуагъэ къы-зэрэкIоштым сехьырэхъышэрэп. Зеклоу ушытыным пае чIыплэу уздакIорэм щыпсэурэ лъэпкъым итарихъ ушыгъозэн фаеу сэлъытэ. Сыгу Iэтыгъэу сызэрэ-кIожыштым сицыхъэ телъ.

Удмуртием къыкIыгъэ Ма-рия Сазыкинам къыхигъэ-хъуагъ:

— Ацумыжъ Адам къырихы-жьэгъэ лoфыр лъэшэу дэгъу. Адыгеим идэхагъэ зэрэхэгъэгъоу зэлъашлэн, хьакIэхэр нахыбэу къышъуфэклонхэ амал ялэныр — а пшъэрыл шъхьалэр Адам къыдэхъунэу сэгугъэ. IэкIыб хэгъэгум уклон ищыкIагъэп, Урысыем чIыплэ дэхэ дэдэхэр илэх. Адыгеим изакъоми, узэ-плъын, бгъэшлэгъон екуу.

Блог-турым иапэрэ мафэ лъэшэу хьакIэхэм ашлогъэшлэ-гъонэу, рэзэныгъэ ин хагъуатэу кIуагъэ.

Непэ блогерхэр къушъхьэм ащэщтыт. Лэгъо-Накъэ, Азиш-скэ гъочIэгъым, къушъхьэ ца-кIэу Утюгом изыплъыхьаплэ, нэмыкI чIыплэ дахэу тилэхэр арагъэлъэгъуштыт.

Неуц шыхэм атесхэу зекло кIоштыт, Гъозэрыплъэ нэужым екIолэщтыт, Шъхьэгъуащэ рафт-хэмкIэ къехыштыт. Мафэр псэуплэу Дахъо щызэфашы-жыштыт.

Бэдзэогъум и 8-м моде-льер-дизайнерэу Сусанна Ма-керовам лъэпкъ модэмкIэ илэ-шлагъэхэр блогерхэм арагъэ-лъэгъуштыт, Мыекъуапэ къышы-рацэкIыштыт, блог-турыр Къо-кIыплэм имузей щызэхэщэшт «Черкес балымкIэ» зэфашы-жыштыт.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.
Сурэтхэр: А. Лаутеншлегер.

Кавказ заповедникыр

Къушъхьэхэр зеклохэм къяжэх

Кавказ биосфернэ заповедникым изекло лъагъохэм ащыцъу мыгъэ апэу къызэуахыгъагъэхэр я 8-р ыкIи я 13-рэ маршрутхэм ащыц Iахъхэр ары. Нэужым лъагъохэр агъэкъэбзагъэх, чыг къутамэхэр атырахыгъэх, уащызеклонкIэ щынэгъончъу агъэхъазыргъэх.

Мы уахътэм лъагъоу 8-м хыкъумэу Холоднэм Ачепсинскэ псыкъефэххэм гупсэфэу уарицэлIащт. Зыгъэпсэфыплэу «Холоднэм» чэщыр щипхын плъэкIыщт. Ахэм афэшъафэу гъэмфэ зыгъэпсэфыгъор екIыфэкIэ зеклохэм агъэфедэнхэу къушъхьэ маршрутхэр бэу зэтырагъэпсыхъагъэх.

Ахэм ащыщых лъагъохэу N 8-р — зэпырыкIыплэу АйшхэкIэ хы ШуцIэм узыщалэрэр, N 9-р — Энгельмановэ гъэху-

нэмрэ хыкъумэу Кардывачэр, N 30-р Фышт къэуцупIэмкIэ хым узэрэкIорэр, N 30-р — хыкъумэу Псынэдахэ, къэуцупIэу Фышт, N 30-р — чIыплэхэу Узуруб, къэуцупIэу Фышт, нэмыкIхэмIи узэранэсыщтыр.

Къушъхьэ лъагъэхэм осыр зэрательым ыкIи ом изытет зыфэдэм апае джыри зекло лъагъохэр зекIэ къызэуахыгъэхэп. Ахэм я 11-рэ ыкIи я 12-рэ маршрутхэр ахэхъэх. Джащ фэдэу джыри къызэуахыгъа-

хэхэри, икъоу амытIупщыгъэ маршрутхэм ахэтых. Заповед-

никым испециалистхэм ахэм зыгъэпсэфакохэм къыщакIухъу

зырагъэжъэн альэкIыщт уахъ-тэмкIэ макъэ къагъэлущт.

КъэгъагъэхэмкIэ агъэкIэжы

Къэгъэгъэ дэхэ пстэоу щылэхэм ащыщых розэхэр. Паркэу «Южные культуры» зыфилорэр ахэмкIэ агъэкIэжынуу зырагъэжыагъэр илъэситIу хъугъэ.

ЫлэрапшIэу паркым илофышIэхэр Никитинскэ ботаническэ чыгхатэм агъэ-клогъагъэх, икIэрыкIэу агъэтысыжыщт розэ лъэпкъхэр къыхахыгъэх, ахэр зекIэ тыхэгъэу ис ыкIи европейскэ селекционерхэм Iоф зыдашIагъэхэм ащыщых. ЦIэ гъэшIэгъонхэр яIэх: «Плум», «Чарминг Пиано», «Моника Беллучи», нэмыкIхэри.

Розэхэр къызсагъэкIыщтыгъэ чIыплэхэм IофшIэнхэр ащэкIох, ахэм псыр къаращалIэ, чIыопсыр къакIумэ ауплъэкIу. Парк хъызмэтым иинженерэу Оксана Тимченкэм къыIотагъ квадрат метрэ 600-м ехъумэ къэгъагъэхэр зэрацагъэ-тысхъащтхэр. Мы лъэхъаным паркым къаIохэрэм розэ лъэпкъ 80-м фэдиэмэ ядэхагъэ альэгъу, мэ IэшIоу къапыхырэр зэхашIэ. Къэгъэгъэ хъасэхэм ягъэ-кIэжынкIэ IофшIэнхэр къэкIорэ гъатхэм нэс аухынэу мэгугъэх.

Шъхъафит хъуштых

Мэзчэтыу щырхэр зыщагъэсэрэ Гупчэу Шъачэ щылэм дэсыгъэ мэзчэтыуи 3-р — Лео, Хоста, Лаура аужырэу мэххэм зыхатIупщыхъэгъагъэхэр илъэситIу хъугъэ.

Мэзчэтыухэу Шивэрэ Филоурэ икIыгъэ илъэсым щыритIу къафэхъугъ — Чилмасрэ Ачипсрэ. Апэрэхэм афэдэу шъхъафит хъухэу Гупчэм зыдагъэкIыжъ-хэкIэ, мэзым зэрэщызеклонхэ фаехэр ахэм ашIэу, ежъхэм цIыфхэм защадзы-еу, ашхыщтыр ежъ-ежырэу къагъотэу мэхъух. ТIури шIэхэу къушъхьэ мэххэм ахатIупщыхъащтых, Чилмас Къыблэ Осетием ащэщт, Ачипсэ ишэн-зекIуакIэхэр джыри ащ фэгъээзэгъэ комиссием ыушэтыгъэхэп. «Аттестациер» зыкIуагъэ, ар Кавказ биосфернэ заповедникым щыпсэунэу хатIупщыхъащт.

(Тикорр.).

Сурэтхэр: зэлухыгъэ къэбарлъыгъэлэс амалхэр.

«ЭкоЦентрэм» къеты

ПсэолъэшIыным къыпыкIырэ пыдзафэхэр

ПсэолъэшIыным къыпыкIыгъэ пыдзафэхэр Iуамыщхэу хэкIыр зыдахырэ чIыплэхэм къызэрэлунэхэрэм ыгъэгумэкIыхэу фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ачIэсхэр къыкIэупчIэх. Ащ джэуап къетэтыжы.

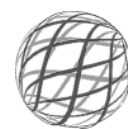
ПсэолъэшIыным къыпыкIырэ хэкIымрэ коммунальнэ пыдзэфэ пытэхэмрэ зэ-текIых. Пыдзэфэ пытэхэм ахэхъэх хэкIэу унэгъо IофшIэнхэм къапыкIыхэрэр, жы хъугъэ псэуальэу, гущылэм пае, пхъэн-тIэкIу, диван, пIэклор зыфэпIощтхэр, унэгъо техникэр. Ахэр контейнерхэм аралъхъанхэу е ахэм адэжъ къагъэты-лпыхъу шапхъэхэм фитыныгъэ къаты.

ПсэолъэшIыным къыпыкIыгъэ пыдза-фэхэм ахэхъэх, гущылэм пае, бетоныр, шъхъаныгъупчъэ рамэу къыхахыжыгъэ-

хэр, апчхэр, псэолъэшIыным шагъеф-дагъэхэр зыкIоцIыщыхъэгъагъэхэр е зэрылгыгъэхэр, унэр зэхажыжыгъэмэ, ащ гъучлым, пхъэм ахэшIыкIыгъэу къы-хэкIыгъэхэр, унашъхъэм къытекIыгъэхэр, нэмыкIхэр. Мыхэр хэкIыр зэратэкъорэ контейнерхэм аралъхъэхэ хъуштэп, ыпашъхъэ щызэтыралъхъанхэуи хэбзэгъэ-уцугъэм къыдилытэрэп. Ахэм ядэщын шъолъыр операторым ипшъэрылхэм ахэхэрэп. Арышъ, псэолъэшIыным къы-пыкIыгъэ пыдзафэхэр бакхэм адэжъ

загъэтылхэкIэ, хэкIыр щызэтэхъагъэ мэхъу.

Ащ фэдэ пыдзафэхэм ядэщынкIэ хэкIыплитIу щыI. ЗымкIэ гъэлорышIэкIо компаниеу унэр зэпхыгъэм илэпылэгъукIэ Iупщын плъэкIыщт. Фэтэрыбэу зэхэт унакIэхэм ягъэлорышIакохэм хэкIыр дэзыщырэ компаниехэм зэзэгъыныгъэ адашIэу, псэолъэшIыным къыпыкIыгъэ пыдзафэхэм апае бакхэр къарагъэгъэу-цухэу бэрэ къыхэкIы. Ащ ыпкIэ цIыфхэм аты, тефагъэр квитанцием къыратхэ.

ЭкоЦентр
региональный оператор по обращению с отходами

ЯтIонэрэ хэкIыплэр хэкIым идэщын фэгъээзэгъэ хъызмэтшIаплэм ор-орэу зэзэгъыныгъэ дэпшыныр ары. «ЭкоЦен-трэм» ащ фэдэ фэлэ-фашIэхэр егъэ-цакIэх. Ащ пае телефонхэр къэтэгъэна-фэх: 8-918-425-96-22 (Мыекъуапэ), 8-962-868-12-29 (Яблоневскэр). Джащ фэдэу интернет нэкIубгъор агъэфедэн альэкIыщт. Мары адресыр: <https://adygeya.clean-rr.ru>.

«ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шъолъыр къутамэ ипресс-къулыкъу.

Тарихъыр ашIэным фэшI

Урысыем и Президентэу Владимир Путиным и УнашьокIэ 2023-рэ илъэсыр егъэджэкло-гъэсаклом и Илъэсэу агъэнэфагъ. Ащ епхыгъэу республикэм икIалэхэм ыкIи ирайонхэм Iофтхъэбзэ зэфэшхьафхэр ащэкIох.

Теуцожь районым ит къуаджэу Пэнэжыкыуае дэт кIэлэцIыкIу тхылъеджаплэм ащ фэдэ Iофтхъабзэ бэмышIэу щызэхашагъ. Ащ ипащэу СтIашьу Аминэт-рэ игуадзэу Хьакъуй Симэрэ зэхэхьэм кIэщакIо фэхьугъэх.

Адыгабзэр ыкIи адыгэ литературэр языгъэхьэрэ ЛIыхьурэе Розэ я 5-рэ классым ис кIэлэеджаклохэр игъусэхэу Iофтхъабзэм кырагъэблэгъагъэх. Розэ илофшIэнкIэ сыдигъокIи къахэщэу, гъэ-

хъэгъэшлэхэр ышIыхэзэ ныбжьыкIэхэм яныдэлъфыбзэ арегъашIэ. «Бзэр лъэпкъым ыпс» ылоу щылэгъэ зэнэкьокъум ригъэджэрэ Тыгъужь Батыр апэрэ чIыплэр кышхьидихыгъ, ащ фэгъэхьыгъэ тхыгъэ «Адыгэ макъэм» инэклубгохэм ащыц ар кыхьагъ.

Iофтхъабзэм кырагъэблэгъагъ IофшIэным иветеранэу, илъэс заулэклэ узэ-кIэлэбжымэ «Анахь кIэлэегъэджэ дэгъу» зыфилорэ зэнэкьокъум теклоньгъэ кы-

щыдзыхыгъагъэу, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ кыызфагъэшъошагъэу, УФ-м народнэ просвещениемкIэ иотличникэу мы тхыгъэм иавтор.

Тхылъеджаплэм сызычIахэм, зэрэмэфэкл мафэр кыгъэпъагъэу нэр плэпхэу зэлухыгъагъ, кыгъэлъэгъон гъэшIэгъони кыагъэхъазырыгъ. СтIашьу Аминэт кIэлэеджаклохэм нэлъасэ сафишIыгъ, гущылэр кызысетым, апшъэ дэлъ галс-

тукхэмкIэ гущылэпэр къызгъэжыагъ. КIэлэеджаклохэм джэуапэу кыатыжыгъэхэмкIэ яклэегаджэ, еджэн сыхьатхэм афэшхьафэу плуныгъэ-гъэсэнэгъэм фэгъэхьыгъэ зы сыхьатэу тхьамафэм кыахэфэрэр дэгъоу зэригъаклохэр гурылогъуае хъугъэп. Октябрьскэ революциешхом ыуж адыгэмэ хэкуисполком, партием ихэку Комитет ялэ зэрэхьугъэр къафэсIотагъ. ШIэныгъэмкIэ IофшIэнышхо зезыхьэгъэ Бэрсэй Умарэрэ Iэшхьэмэфэ Даутэрэ ягугъу шхьафэу афэсшIыгъ. ШIэныгъэм адыгэ шьолъырым зызэрэщыушъомбгъугъэр, тхакIохэри, усаклохэри, драматургхэри тилэ зэрэхьугъэр къэсIуагъ. Пэнэжыкыуайи усакло кыдэ-кIыгъ, ар Ехьулэ Сэфэр. Ащ музей кыфызэлъахыгъ.

Сэ сыкызыщыхьугъэ къуаджэу Шыхьанчэрыехьаблэ нэлъасэ фэшIыгъэх: тхакIуи, шIэныгъэлэжыи, артист цIэрылуаби ащ кызызэрэдэклэгъэр ясIуагъ. Ахэр: Лъэустэн Юсыф, Мамый Абубэчыр, Мамый Руслъан, Мамый (ГъукIэлI) Зухьан.

ЗэлукIэгъур сыхьатым нахьыбэрэ кIуагъэми, кIэлэеджаклохэм кын къащыхьугъэп, яшъыпкъэу кыхэлэжыагъэх. ЗишIуагъэ кыкIуагъэу кысщыхьурэр нэрылэгъу Iэпылэгъоу дгъэфедагъэхэр ары. Гъэзет нэклубгохэм арытхэр сэри Iоф шIэ зэхьум згъэфедащыгъэх. Зы тхыгъэ кIэкIэлэ зэкIэ кыплотыкIын плъэ-кIыщтэп, ау къасломэ сшIоигъор тхылъеджаплэм илофшIэхэм, кIэлэегъаджэхэми, кIэлэеджаклохэм Iофтхъабзэу рагъэклокIыгъэмкIэ тызэрафэразэр ары. Мыщ фэдэ зэлукIэгъухэм кыткIэхьухэрэ лIэужхэм ялэпкъ итарихь ашIэнымкIэ яшлогъэшхо къэкIо.

КОЩЭГЪУ Нуриет.

Нахь Iэрыфэгъушт

Роскадастр
по Республике Адыгея

Роскадастрэм ихъарзынэщ электроннэ шIыклэм тырагъахъэ. 2023-рэ илъэсыр кызыхьагъэм кышхьублагъэу ащ хэлъ тхылъ мин 27,5-р ащ тетэу агъэпсыжыгъах. Нэбгырэ 15-мэ ащ Iоф дашIэ.

— Хъарзынэщыр электроннэ шIыклэм тетэу гъэпсыгъэмэ, тхылъхэр учет нахь шыгъошIу ыкIи кызытэгъэнэжыгъошIу хъушт. Ащ имызакъоу, цIыфхэм яфэло-фашIэхэр нахь гъэцэкIэгъошIу кышхьы-щтых, — кыIуагъ Роскадастрэм АР-мкIэ и ГъэорышIапIэ ипащэу ХьокIо Аюбэ.

Электроннэ шIыклэм тетэу хъарзынэщыр гъэпсыгъэмэ, тхылъэу ащ хэлъхэр кIодыщтхэп, чIэнагъэ хъуштхэп, къэбарэу арытыр нахь псынIкIэу къадэпхышъушт, тхылъыплэу атекIуадэрэр кызызэрэз-тенэщтым имызакъоу, чIыплэу аубытыр-рэри нахь макIэ хъушт. Непэ Адыгеим и Роскадастрэ ихъарзынэщ квадратнэ метрэ миным ехъу зэлъылыгъ.

Мызеклорэ мылькоу кадастрэ учетым хэтхэр зиехэм фитыныгъэу ялэхэр къэ-зыушыхьатырэ тхылъыр ящыкIагъэ зыхьукIэ, ащ техыгъэ копиер къаратышт. Ащ зыщыкIэлъэлухэрэ тхылъыр МФЦ-м щатын алъэкIышт, Росреестрэм интернет нэклубго е къэралыгъо фэло-фашIэхэм япортал агъэфедеми хъушт. Шхьадж зэрищыкIагъэм елъытыгъэу, тхылъыр тхьалэм тетэу е электроннэ шIыклэу кызылэклагъэхьан алъэкIышт, тIуми зэфэдэу кIуачIэ яI, ау электроннэмы уйасэ нахь макI.

Мызеклорэ мылькур республикэм

имытымэ, ар зыдэщылэ шьолъырым и Роскадастрэ ихъарзынэщ хэлъ тхылъым икопие Адыгеим щылэ ГъэорышIапIэм илофшIэхэм электроннэ шIыклэм тетэу кыыхахышт.

— *Къэралыгъо программэу «Национальная система пространственных данных» зыфилорэм кыдыхэлъытагъэу хъарзынэщыр электроннэ шIыклэм тетэгъэхьажьы. Мызеклорэ мылькум епхыгъэ тхылъхэм якъэгъотыни, анализ шIыгъэнхэри ащ кыгъэпсынIэщт, кадастрэ учетым, ащ фэдэ мылькумкIэ фитыныгъэхэм ярегистрации уахътэу атекIуадэрэр нахь макIэ хъушт, мызеклорэ мылькум и ЗыкI къэралыгъо реестрэ кыхьыхыгъэ тхылъхэр цIыфхэм алэклэгъэхьэгъэнхэр нахь IэшIэх кышхьышт, —* кыIуагъ Росреестрэм АР-мкIэ и ГъэорышIапIэ ипащэу Марина Никифоровам.

Пэлудзыгъэ шIыкIэм тетэу

2023-рэ илъэсыр кызыхьагъэм кышхьублагъэу жьоныгъокIэ мазэм ыкIэм нэс пштэмэ, Адыгеим щыпсэхурэм Урысыем инэмыкI шьолъыр 47-мэ мызеклорэ мылькум хэхьэрэ псэуалъэ ащащэфыгъэу Роскадастрэм щарагъэтхыгъ.

Ахэм япроцент 82-р Краснодар краир ары зэрытыр, ау ащ имызакъоу, Ставрополь краим, Къэрэщэе—Щэрджэс Республикэм, ары паклошъ, чыжьэу пэлудзыгъэхэ Сахалинскэ хэкум, Ханты—Мансийскэ автономнэ шьолъырым, нэмыкIэхэм къащашэфыгъэх.

Уахътэу зигугъу къэтшIыгъэр пштэмэ, зы шьолъырым ущыпсэоу, нэмыкIым мызеклорэ мылькур зэрэщыбгъэпсышт шIыклэр (экстерриториальный принцип) Адыгеим щыщэу зыгъэфедагъэр нэбгырэ минрэ 300-рэ мэхъу.

— *Республикэм уимыкIэу нэмыкI шьолъыр щылэм мызеклорэ мылькум епхыгъэ ззэгъыныгъэр дэпшIыныр ары ащ кыкIырэ. Гущылэм пае, Мыекъуапэ удэмыкIэу Санкт-Петербург, Челябинскэ е нэмыкI къалэ дэт унэ къэпщэфын е пщэжьын, шIухьаф-тынэу кыуатыгъэмэ е зиер щымылэжьэу, кыпфигъэнагъэмэ, тхылъхэр бгъэпсынхэ плъэкIышт, —* кыIуагъ Роскадастрэм АР-мкIэ и ГъэорышIапIэ ипащэу ХьокIо Аюб.

НэмыкI шьолъыр щыпсэоу, ау мы илъэсым Адыгеим ит псэуалъэ ыщэфыгъэу тхылъхэр ыгъэпсынхэу къэзытыгъэхэр нэбгырэ мини 6-м ехъу. Ахэм янахьыбэр Краснодар краим щыщых.

Мызеклорэ мылькоу нэмыкI шьолъыр щылэр зыгъэпсы зышIоигъохэм лъэлэу тхылъхэр МФЦ-м щатынхэ алъэкIышт, Росреестрэм интернет нэклубго агъэ-федеми хъушт, Роскадастрэм илофшIэ ядэжъ кырагъэблэгъэнэу амал яI. Ащ шапхъэу пылхэр мы телефоньмкIэ зэрагъэшIэнхэ алъэкIышт: **8 (8772) 59-30-46** (ащ тебгъэхьощтыр 2227)

— *«Экстерриториальнэ» шIыкIэм тетэу тхылъхэр бгъэпсынхэм уахътэу ыкIи мылькоу цIыфым ащ тыригъэкIодэщтыр нахь макIэ ешIы, къэралыгъо фэло-фашIэхэр нахь кызылэклэгъэхьэгъо-шIу мэхъух, —* кыхьыгъэщыгъ Росреестрэм АР-мкIэ и ГъэорышIапIэ ипащэу Марина Никифоровам.

Курскэ заор ыкIи кьотэгъухэр

Кьотэгъухэр уигъусэхуэ заом ухэхъаным нахь дэир зы — ахэр уимыгъусэхуэ ухэхъаныр ары.

Уинстон Черчилль

Ятлонэрэ дунэе заом кьотэгъоу шытилагэхэм афэгъэхьыгъуэ сыда тшэрэр? Лъэхъэнэ зэфэшхьафхэм кыхаутыгъэ тхыгэхэм зафэбгъазэмэ, нахьбэрэм кыклагъэтхы ятлонэрэ фронтим икызылэхын кьотэгъухэр зэрэдэмыгулэщтыгэхэр.

Ар кызызылэхуагыгъагъэр 1944-рэ илъэсым имэкьюгъу мазэ и 6-р ары нылэп (а мафэм союзникмэ ядзэхэр Францием итемыр лъэныкьо, Нормандием кыщетлысэхыгъагъэх) СССР-м изакъоу нэмыц техаглохэр зэрэзыхыкыу-тэцхэр кызызэнафэм.

Фашистхэмрэ ахэм якьотэгъухэмрэ ялэшыгъэ кIуачлэхуэ советскэ-нэмыц фронтим шылэм процент 80 фэдиз ыубы-тыштыгъ. Къэплон хуэмэ, тэ зэрэ Евро-пэу тязоаштыгъ, 1941-рэ илъэсым имэкьюгъу мазэ и 22-м ехуылэу ахэр зэкIэ Германием икьотэгъугъэх. Ар егъашлэм зыщидгъэгъупшэ хуэцтэп. Тэ тихэгъэгоу СССР-р, лъэпкэ зэфэшхьафыбэ хуэ-щтыгъэ ащ исоветскэ народ ары гитлеровскэ Германием ыкIи милитаристскэ Японием атеклогъэным анахь зилахышхо хэзышылахагъэр.

СССР-р зызэхэзыжым ыуж тарихыр зэрахьокIэу рагъэжыагъ. Теклоньгъэр кыдэхыгъэным кьотэгъухэр нахьбэу хэлэжыагъэхуэ ыкIи яшлогъэххо кьагъэ-кIуачлэхуэ алыгъэ. Ар шыпкхэм зэрэ-пэчыжэм Iо хэлэп. Германием кы-тишыллэгъэ заом ти Улэшыгъэ КIуачлэхэм 1943-рэ илъэсым кьэгъэзэллэххо фаши-залъэкIым, союзникмэ зызэрагъэпсы-щтыгъэр кьэдгъэлъэгъоцт.

Курскэ заор бэдзэогум и 10-м, 1943-рэ илъэсым аублагъ, а уахтэм тефэу американскэ генералэу Эйзенхауэр япа-щэу темыр Сицилием союзникхэр кы-щетлысэхыгъэх, ащ ыпкэ кыкIэу Герма-нием нахь пэблэгъэ кьотэгъоу щытыгъэ Италием илоф ашлагъ. 1943-рэ илъэсым ичъэпыогъу мазэ и 13-м правительствакIэу Италием фэхуэгъэм Германием зао зэрэришыллэрэмкIэ макъэ кыгъэлугъ.

Ар хуэгъэ-шлэгъэшхоу ятлонэрэ дунэе заом хэхуыагъ, советскэ пашэхэм ары аушэафштыгъэп.

Кыхыгъэщыгъэн фае, Советскэ Сою-зым Курскэ заом зыфигъэхъазыры зэхуэм, фашистскэ Германием иулэшыгъэ кIуачлэмэ янахыбэр, Iэпэчлэгъанэу кьа-гъэнагъэхэри зэрэхэтхуэ, а лъэныкьом фигъэзагъэх. Ар американскэ дзэмэ кыызфагъэфедатгъ ыкIи Средиземнэ хым цыхуушлагъэх, хыгъэхуэнэу Сицилиер аубытыгъ.

Гъэзетеджэмэ агу кьэдгъэкIыжын Курскэ заом ямышыкIэу хэхуыагъэр: Орел икыблэ ыкIи Белгород итемыр лъэныкьохэм ащыкIогъэ заохэм гитлеровскэ планэу «Цитадель» зыцIэр ащы-зэхакъэтэкъуагъ, вермахт иштаб хэтхэр зэрегупшысэщтыгъэхэр советскэ дзэхэм кIымэфэ мэфэ чыIэхэр ялэпылэгъухуэ, нэмыкI уахтэм мызэушунхуэ ары. Ау кьазэрашломышлэу зэкIэри хуэгъэ.

Мы зэошхом бгъуитIури зэхэтэу нэгырэ миллиони 4 хэлэжыагъ, топ ыкIи миномет мин 69-рэ, танк ыкIи агъэзеклорэ орудие мин 13-м ехуэ, самолет мин 12 цагъэфедатгъ. «Техникэу хэлэжыагъэхэм япчъагъэкIэ, пхъашэу зэрэщызуагъэхэмкIэ Курскэ заом ебгъэпшэн зи чыIэл», — кыхыгъэщыгъагъ Советскэ Союзым имаршалэу К.К. Рокоссовскэм. Советскэ танкмэ, самолетмэ, нэмыкI Iашэмэ яшлуа-гъэкIэ Курскэ заом тидзэкIоллхэр цы-теклиуагъэх. Ар зыщыкIогъэ уахтэм ехуылэу дзэ экономикэм зыкыIэтыжы-гъагъ, кьокIыплэ лъэныкьом ахыжыгъэ заводхэр кьэмыуцухуэ дзэм ищыкIогъэ техникэр кьашыштыгъ.

Кьотэгъумэ аналшу кызыщытцафэгъэ уахтэр кызызыгъэр бэдзэогум и 25-р, 1943-рэ илъэсыр ары, а уахтэр ары фашистскэ Советышхом Муссолини ты-риджи, правительствэм пэцхэныгъэ дызэ-

рихъанэу «Абиссиние шытеклогъэ» мар-шалэу Пьетро Бадольо зытырегъэуцом. Аужырэм иллыкIохэр ащ лъыпытэу кьо-хьэплэ союзникмэ адэжэ ыгъэкIуагъэх.

Муссолини зытырадзым ыуж Рузвельт зыкышлэгъыгъ ыкIи бэдзэогум и 28-м, 1943-рэ илъэсым радиомкIэ джэпсалъэ хэгъэгуи шыпсэурэмэ кьафиштыгъ. Рузвельт а джэпсалъэм щыхыгъэуэфы-кIыгъ «фашизмэ япытаплэ чагъэ зэрэ-фэхуэгъэр, фашизмэм ирежим Италием зэрэщызэхэкъутагъэр». Италием ифлот кьотэгъумэ алэ кыхыагъ.

Ионыгъом и 3-м, 1943-рэ илъэсым кьотэгъухэр итальянскэ хыгъэхуэнэм кызыщетлысэхыхэм, Бадольо зэзэгъы-ныгъэ шъэф дырлагъ. Ащ дэжым Чер-чиллэрэ Рузвельтрэ фашизмэ апэшлуе-клорэ коалицием яцэнэрэ гъусэгъоу Советскэ Союзыр зыгуащэнэу унашэо ашлыгъ, ау агъэтэкъорэ пым кыры-кIожыштым илоф кыхыэлэжээн фитыны-гъэ имылэу.

Кьотэгъумэ ялофхэр нахь хылыгъэ мыхъунхэм фэшI Сталиным а гукъэкIэу ялэм зи хилухагъэп. Ау ащ шлогъэшлэ-гъоныгъ Англиямрэ США-мрэ апэрэ хэгъэгоу шъхафит ашлыжыгъэр зра-гъэлорышлэцт шыкIлэр.

Италием лъыплэщит Союзнэ комисси-ем СССР-м чыIыIэ зэрэщыгъотын фае Ста-линыр ехырэхъышэщтыгъэп. Ащ ишIо-шыкIэ, дзэ-политическэ комиссие зэхэц-гъэн фэгъэ ыкIи ащ Великобританием, СССР-м, США-м ялыкIохэр хэгъэхэгъэн-хэр тэрэзэу ылыгъэщтыгъ.

Черчилль а еплъыкIэр ыштагъэп, кьо-хьэплэ хэгъэгухэм ялофхэм ахэгущылэнхэр мытэрэзэу ылытагъ. Шышхьэлум и 24-м Сталиным кьотэгъумэ ариуагъ ащ фэдэ еклопакIлэр ежыркIэ хуэнэу зэрэщымылэр.

Черчилль ащ дэжым Рузвельт ыналэ тырыригъэдэгъагъ Италием зэмыжэгъэхэ Iофыгъоу цыхуэнхэ ылыэкIыштыгъ.

Италием реформэхэр щырегъэкIокIы-гъэнхэм фытегъэпсыхыгъэ политикэ-дзэ комиссие зэхэцэгъэн фаеу 1943-рэ илъэсым ишышхьэлум мазэмрэ шэкIогъум-рэ азыфагу советскэ лъэныкьом игъоу ылытагъ. 1943-рэ илъэсым ичъэпыогъу мазэ Москва кьэкуагъ США-м финан-схэмкIэ иминистрэу Дональд Нильсон. Ар Сталинымрэ Молотовымрэ алуагъ. Нильсон кыIуагъ американскэ эконо-микэм хэхъоныгъэшхохэр зэришлыхэрэр, зэо ужым Америкэр экономикэм ылыэ-ныкьокIэ лъэгэплэхомэ зэрэнэсыштыр. Урысыер индустриальнэ ыкIи мэкъумэщ продукцием ащэкIэ, советскэ пашэмэ ар кьагъэшпыкпэжыгъ. Апэрэ товархуэ ящыкIагъэхэр зэрытхэгъэ списокэр Ста-линым кыштагъ, Нильсон американскэ кредитхэр кьаратын зэралэкIыштыр кыIуагъ. Зэхэт комиссием уасэр ыгъэ-нэфэжыынэу рахуыагъ. Американскэ лъэныкьом иепллыкIэхэр Сталиным шлогъэшлэгъоныгъэх. ШэкIогъу мазэм зэдэлэжэныгъэм кIуачлэ илэ хуэгъэ. А уахтэр ары Союзнэ советым IэкIыб Iофхэм афэгъэзэгъэ наркомым игуадзэу Вышинскэр кызыкIуагъэр, ащ дзэпэщитIу игъусагъ. Советскэ лъэныкьом статусэу ратыштыр зэхафыным фэшI Италием ипашэхэм Вашингтонрэ Лондонрэ зафа-гъэзагъ. Зызэхэгущылэжыгъэ ужым аме-риканскэ лъэныкьом «британскэ фор-мулэклэ» зэджагъэхэр ыштагъ. Ащ кы-зэритыштыгъэмкIэ, Италием илофхэм афэгъэзэгъэ советскэ лыкIо гъэлорышлэ-плэм Союзнэ лъыплэкIо комиссием чыIплэ щуибытыштыгъ, ау гъэлорышлэн Iофхэм ахэгущылэн фитыныгъэ илагъэп.

Американскэ лъэныкьом пхъэшагъэ

хэлэу Бадольо ичылплэ зэрэригъэуцожы-штым пылгыгъ. Союзнэ комиссием ишIэ хэмылэу итальянскэ премьерым зи ышлэн фитыгъэп. Кьохьэплэ кьотэгъухэр джащ фэдэу Москва кьеджагъэх итальян-скэ правительствэм занкIэу дэмылэжэ-нхуэ, ялофхэр Зэхэгущылэжэ советым цызэхакъыхэзэ ашлынэу. Ау зэкIэми ашлэщтыгъ, джыри ар тэшлэ, ащ фэдэ зекIуакIэм советскэ дипломатхэмрэ ге-нералхэмрэ чыIплэ зэжэу ригъэуцогъа-гъэх. СССР-м иполитикэ лъыгъэкIотэн ылыэкIыштыгъэп, ащ фэдэ еклопакIэм зэтырилагъэщтыгъ. Арэу щытми, Советскэ правительствэм Италием идипломатиче-скэ ыкIи IэклоцI гумэкIыгъохэм ахэгущылэн ыкIи ахэлэжээн пшэрылэ зэрымилэр Молотовым Гарриман рилоныр тэрэзэу ылытагъ.

Советскэ Урысыер, амалэу щылэр зэкIэ кызызфэгъэфедэ ужым, вермахтэу зыулэ-шыгъэ кIуачлэхэм япроцент 80-р кьэзытIуп-шыгъэхэм апэуцужыкхэзэ ыкIи зэкIафэхэ-зэ, заом ыпэкIэ илэгъэ гъунапкэхэм якIо-лэжыштыгъ.

Щылэ мазэм и 4-м советскэ дзэхэр польскэ гъунапкэм еклоплагъэх, мэлы-лфэгъум и 2-м румынскэм нэсыгъэх. ЕтIани, джа уахтэм тефэу, ятлонэрэ фронтыр Европэм кыщызэлузыхынэу гущылэ кьэзытыгъагъэхэм Урысыер ита-льянскэ политическэ Iофхэм кьахагъэзы-ным пылгыгъэх. 1943-рэ илъэсым илоны-гъо мазэ кыщегъэжыагъэу 1944-рэ илъэ-сым игъэтхалэ нэс Союзнэ лъыплэкIо комиссиер кьохьэплэ хэгъэгухэм агъэ-рышлэщтыгъ, советскэ кьэралыгъошхэр Италием илофхэм хагъэгущылэщтыгъэп.

СССР-р Италием икапитуляцие епхы-гъэ Iофыгъохэм ахэлэжээнэу ыуж зери-тыр Рузвельт кызызэрэгъулоагъагъэр Советскэ Союзэу Орловскэ-Курскэ заом теклоньгъэ кыщыдэзыхыгъуэ, ыпэкIэ зэдэлунхуэ зызылпытэжыгъэр кьэралыгъо-шхом игъогу техагъэу ары. Iо хэлэп, Черчилль ары 1943-рэ илъэсым ащ фэдэ гупшысэхэм Рузвельт кьафэзыщыгъэр, джыри зы илъэсрэ ятлонэрэ фронтим икызылэхын зыклакъудыгъэр.

Заом икыныгъохэр зэкIэмэ анахь лъэшэу зыпшэ дэкIырэ СССР-р дипло-матическэ Iофыгъохэм зэрахамыгъэла-жыэхэрэмкIэ советскэ пашэхэр зэрэмы-разэхэр дэгъоу Рузвельт зехишыкIы-щтыгъ. Джыри зы улчIэ кьэуцугъ: 1943-рэ илъэсым Iэпылэгъоу ленд-лизымкIэ кьатIупшыштыгъэр зэрэзэпагъэуэгъэм кьотэгъухэр кьазэрафыштыр нахь дэй ышлыштыгъ. Посолэу Литвиновыр Ва-шингтон кызызэрэрашчыжыгъэм ыкIи Рузвельт IукIэнхэр зэрэцагъэзыгъэм кыгъэлагъоштыгъ, Москва фышытыкIэу ахэм афырIалэр кызызэрэлыхыгъэр. Ва-

шингтонрэ Лондонрэ чыжэу клорэ планэу агъэнэфагъэхэм хэукъоныгъэ хашылахагъ. Советскэ Армием советскэ гъунапкэхэм ащыпэгъокIынхэр ары политическэ Iофы-гъошлоу Черчилли, джащ фэдэу Рузвель-ти алытэщтыгъэр. СССР-м кьохьэплэ гъунапкэхэр зэпичынхэшэ, фашистхэр гурбэу кызызрыкIыгъэхэм рагъэзыла-жыынхуэ, ащ цаукIыжыынхуэ гупшысэкIи агу кьагъэкIыштыгъэп.

Советскэ-американскэ зэгуремылоны-гъэхуэ 1943-рэ илъэсым игъэмафэ кы-хэкIыгъэхэм, СССР-р Курскэ зэошхом зышыхэтым, американэ-инджылыз зэзэ-гъыныгъуэ атомнэ Iофхэм апае зэдашы-гъагъэм кьегъэлагъо кьохьэплэ союз-никмэ ягупшысэхэр зыдэгъэзэгъагъэхэр. Анахь Iэшэ кIочлэхом ишлын фежыагъэ-хэм ясоюз зыпылгыгъэр зэо ужым шьо-лпырхэр зэрагоштытхэр ары. «Зэо чыIэ-кIэ» нэужым зэджагъэхэр а уахтэм кыщегъэжыагъэу пльытэным лъэпсэ пытэ иI.

СССР-р а уахтэм зэкIэмэ анахь шыпкыагъэ зыхэлэ кьэралыгъоу кы-члэкIыгъ, ежэ ыпшэ дэфагъэр зэкIэ ыгъэцэкIэжыгъ, «кьохьэплэ» демократи-ем илыкIохэм зызэрашырэм фэдагъэп.

Курскэ заом кыфэдгъэзэгъэмэ, со-ветскэ дзэхэр Днепр зекIуаллэхэм ыуж, Хэгъэгу зэошхоми, ятлонэрэ дунэе заор пштагъэми, гитлеровскэ Германиер зэрэ-зэхакъутэщтым уехырэхъышэжыынэу щытыгъэп, 1943-рэ илъэсым ишышхьэлум мазэ ащ осэшхо Рузвельти, Черчилли кыфашылахагъ.

Заор зыщыкIорэ лъэхъаным арэуштыгъэу егупшысэщтыгъэх. Ау ар зауым ыуж, Сталинградэу Курскэу шъхафит зы-шыжыгъэхэ лыхуыжыгъэхуэ щытхуэр зы-филоштыгъэхэр цыгъупшэжыи, Черчилль англійскэ ыкIи американскэ генерал-хэмрэ дзэкIоллхэмрэ анаплэ зэкIэ ты-рильхыжыгъ, ахэр ятлонэрэ дунэе заом мэхъанэшхо зымылэ чыIплэхэм ишышхьэлум мазэ ащ осэшхо Рузвельти, Черчилли кыфашылахагъ.

1952-рэ илъэсым ищылэ мазэ Чер-чилль кыIуагъ: «Ятлонэрэ дунэе заом пыир шытеклоштыгъ, Эль-Аламейнэ дэжэ щэзэхэхэ ыкIи генералэу Эйзенхаузер идзэхэр Темыр Африкэм кыщетлысэ-хыфэхэ... Джа хуэгъэ-шлэгъытIумэ заор зэрэклорэр зэблахуэгъ».

«Лъыгъэчэ режимыр» кьэзылэтыжы-хуэ, «блицкриг», «Цитадель» зыфэплош-хэр ыкIи нэмыкI операциехуэ фашистскэ Германием кыгъэхъазырыгъэхэр кы-зэрэдэмыхуэгъэхэм, Черчилль фэдэу, нэмыкI лъапсэ фэзышлыхэрэм Хэгъэгу зэошхом итарихъ шыпкэ зэпырагъазэ, Теклоньгъэм и Мафэ зышыхыгъэуэнэ-фыкIхэрэм тагъэнэшхэи ашIоигъу.

АЦУМЫЖЪ Казбек.

Тарихъ шлэныгъэхэмкIэ доктор.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ фонд 2022-рэ илъэсым ибюджет гъэцэклагъэ зэрэхуыгъэм ехылабгъ»

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2023-рэ илъэсым мэкъуогъум и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ фонд 2022-рэ илъэсым ибюджет гъэцэклагъэ зэрэхуыгъэм ехылабгъ»

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ фонд 2022-рэ илъэсым ибюджет гъэцэклагъэ зэрэхуыгъэм ехылабгъ» зыфилоэрэ хахъохэмклэ сомэ мин 6906522.5-рэ, хъарджхэмклэ сомэ мин 6883879.9-рэ хуыгъэу ухэсыгъэнэу. Хахъохэр хъарджхэм сомэ мин 22642.6-клэ ашъхадэклыгъэхэу гъэнэфэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Фондым 2022-рэ илъэсымклэ ибюджет гъэцэклагъэ зэрэхуыгъэм иухэсын фэгъэхыгъ

Мыщ тетэу ухэсыгъэнэу:
1) 2022-рэ илъэсымклэ Фондым ибюджет ихахъохэр гуадзэу N 1-м диштэу;
2) 2022-рэ илъэсымклэ Фондым ибюджет иассигнованиехэр атегощагъэ зэрэхуыгъэхэр гуадзэу N 2-м диштэу;
3) 2022-рэ илъэсымклэ Фондым ибюджет илэклоцл дефицит гуадзэу N 3-м диштэу.

Я 3-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхуы-рэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэху.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапэ,
мэкъуогъум и 30, 2023-рэ илъэс
N 223

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къольхъэ тын-ыхыным пэшуклогъэным ехылабгъ» зыфилоэрэ ия 4¹-рэ статья зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2023-рэ илъэсым мэкъуогъум и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Къольхъэ тын-ыхыным пэшуклогъэным ехылабгъ» зыфилоэрэ ия 4¹-рэ статья зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къольхъэ тын-ыхыным пэшуклогъэным ехылабгъ» зыфилоу N 286-р зытетэу 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 27-м кыдэклыгъэм ия 4¹-рэ статья мыщ фэдэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) а 1-рэ лахым хэт гуцылэхэу «Федеральнэ за-

коном» зыфилохэрэм ачӀыплӀклэ гуцылэхэу «федеральнэ законхэм» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу;

2) я 2-рэ лахыгъэр мыщ тетэу тхыгъэнхэу:
«2. Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо лӀнатӀэхэр зылыгъэхэу Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ къольхъэ тын-ыхыным пэшуклогъэным ыпӀэныкӀоклэ кыдылӀытэхэрэр зымыгъэцэклагъэхэм Урысые Федерацием лӀошӀэнымклэ и Кодекс ия 192-рэ статья ия 1-рэ лахъ ия 1-рэ ыкӀи ия 2-рэ пунктхэм кыдалыгъ-тэхэрэм атетэу пшӀэдэклыжъ рагъэхыгъ».

3) я 3-рэ лахым кӀуачӀэ имыӀэжъэу лытӀэгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхуы-рэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэху.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапэ,
мэкъуогъум и 30, 2023-рэ илъэс
N 224

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованием илӀыкӀо кӀулыкӀу идепутатхэм яхэдзын ехылабгъ» зыфилоэрэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2023-рэ илъэсым мэкъуогъум и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованием илӀыкӀо кӀулыкӀу идепутатхэм яхэдзын ехылабгъ» зыфилоэрэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованием илӀыкӀо кӀулыкӀу идепутатхэм яхэдзын ехылабгъ» зыфилоу N 326-р зытетэу 2005-рэ илъэсым мэкъуогъум и 21-м кыдэклыгъэм мыщ фэдэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 33-рэ статья ия 9-рэ лахъ хэт гуцылэхэу «стационар лӀэзӀплэ учреждениеу кандидатым кызыщелӀазэхэрэм» зыфилохэрэм ачӀыплӀклэ гуцылэхэу медицинэ лӀпылӀгъу кандидатым кызыщыратырэ медицинэ организацием» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу;

2) я 36-рэ статья ия 13-рэ лахъ хэт гуцылэхэу «стационар лӀэзӀплэ учреждениеу кандидатым кызыщелӀазэхэрэм» зыфилохэрэм ачӀыплӀклэ гуцылэхэу «медицинэ лӀпылӀгъу кандидатым кызыщыратырэ

медицинэ организацием» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхуы-рэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэху.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапэ,
мэкъуогъум и 30, 2023-рэ илъэс
N 226

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфхэм ясоциальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀклӀнклэ лӀофыгъо зауӀэхэм язэшлӀохын ехылабгъ» зыфилоэрэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2023-рэ илъэсым мэкъуогъум и 23-м ыштагъ

А1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфхэм ясоциальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀклӀнклэ лӀофыгъо зауӀэхэм язэшлӀохын ехылабгъ» зыфилоэрэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфхэм ясоциальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀклӀнклэ лӀофыгъо зауӀэхэм язэшлӀохын ехылабгъ» зыфилоу N 332-р зытетэу 2014-рэ илъэсым бэдзӀогъум и 30-м кыдэклыгъэм мыщ фэдэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

я 2-рэ статья ия:

а) а 1-рэ пунктхэм хэт гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо лӀнатӀэхэр зылыгъэхэу Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ къольхъэ тын-ыхыным пэшуклогъэным ыпӀэныкӀоклэ кыдылӀытэхэрэр зымыгъэцэклагъэхэм Урысые Федерацием лӀошӀэнымклэ и Кодекс ия 192-рэ статья ия 1-рэ лахъ ия 1-рэ ыкӀи ия 2-рэ пунктхэм кыдалыгъ-тэхэрэм атетэу пшӀэдэклыжъ рагъэхыгъ».

гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо лӀнатӀэхэр зылыгъэхэу Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ къольхъэ тын-ыхыным пэшуклогъэным ыпӀэныкӀоклэ кыдылӀытэхэрэр зымыгъэцэклагъэхэм Урысые Федерацием лӀошӀэнымклэ и Кодекс ия 192-рэ статья ия 1-рэ лахъ ия 1-рэ ыкӀи ия 2-рэ пунктхэм кыдалыгъ-тэхэрэм атетэу пшӀэдэклыжъ рагъэхыгъ».

б) я 4-рэ лахым ия 3-рэ пункт хэт гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо лӀнатӀэхэр зылыгъэхэу Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ къольхъэ тын-ыхыным пэшуклогъэным ыпӀэныкӀоклэ кыдылӀытэхэрэр зымыгъэцэклагъэхэм Урысые Федерацием лӀошӀэнымклэ и Кодекс ия 192-рэ статья ия 1-рэ лахъ ия 1-рэ ыкӀи ия 2-рэ пунктхэм кыдалыгъ-тэхэрэм атетэу пшӀэдэклыжъ рагъэхыгъ».

2) я 3-рэ статья ия 1-рэ пункт кӀуачӀэ имыӀэжъэу лытӀэгъэнхэу;

3) я 6-рэ статья ия 4-рэ лахъ хэт гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ишӀ-

пхъэ-правовой актхэм кӀагъэнафӀэх» зыфилохэрэм ачӀыплӀклэ гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет кӀагъэнафӀэх» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхуы-рэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэху.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапэ,
мэкъуогъум и 30, 2023-рэ илъэс
N 227

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «ШӀон пытӀэхэр, наркотикхэр ыкӀи нӀмыкӀ токсическӀэ веществӀохэр зыгъэфедӀэхэрэм лӀпылӀгъу язытыщт хӀушъхӀафыкӀыгъэ организациехэр зэрӀзэхӀащӀэхэр шӀыкӀлӀм ехылабгъ» зыфилоэрэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2023-рэ илъэсым мэкъуогъум и 23-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «ШӀон пытӀэхэр, наркотикхэр ыкӀи нӀмыкӀ токсическӀэ веществӀохэр зыгъэфедӀэхэрэм лӀпылӀгъу язытыщт хӀушъхӀафыкӀыгъэ организациехэр зэрӀзэхӀащӀэхэр шӀыкӀлӀм ехылабгъ» зыфилоэрэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «ШӀон пытӀэхэр, наркотикхэр ыкӀи нӀмыкӀ токсическӀэ веществӀохэр зыгъэфедӀэхэрэм лӀпылӀгъу язытыщт хӀушъхӀафыкӀыгъэ организациехэр зэрӀзэхӀащӀэхэр шӀыкӀлӀм ехылабгъ» зыфилоу N 150-р зытетэу 2022-рэ илъэсым тыгъӀагъэм и 29-м кыдэклыгъэм мыщ фэдэ зэхоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) Законом ыцӀэ мыщ тетэу тхыгъэнхэу: «ШӀон пытӀэхэр, наркотикхэр, джащ фӀэдэу нӀмыкӀ токсическӀэ веществӀохэр зыгъэфедӀэхэрэм хӀушъхӀафыкӀыгъэ ор-

ганизациехэу лӀпылӀгъу язытыщтхэр зӀхӀӀэгъэнхэм ехылабгъ»;

2) пӀублӀм хэт гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм хӀушъхӀафыкӀыгъэ организациехэр зыгъэфедӀэхэрэм лӀпылӀгъу язытыщт организациехэм ялӀошӀлӀн елӀы-тыгъэу» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу;

3) а 1-рэ статья ия 1-рэ пункт кӀуачӀэ имыӀэжъэу лытӀэгъэнхэу:

«А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «ШӀон пытӀэхэр, наркотикхэр ыкӀи нӀмыкӀ токсическӀэ веществӀохэр зыгъэфедӀэхэрэм лӀпылӀгъу язытыщт хӀушъхӀафыкӀыгъэ организациехэр зэрӀзэхӀащӀэхэр шӀыкӀлӀм ехылабгъ»

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет пшӀӀырылӀ зыфишӀырэ кӀулыкӀур а лӀофтхӀабзӀэхэм язӀхӀӀӀӀн фӀэгъӀзӀэгъэнхэу.

2. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашӀо тетэу федеральнӀэ хӀӀбзӀэгъӀуцугъӀу шӀыӀмрӀэ Адыгэ Республикэм ихӀбзӀэгъӀуцугъӀу адиштӀу ыпшӀӀӀ-клӀэ зигугъу кӀӀтшӀыгъӀэ куп гъӀнӀафӀагъӀэхэм лӀпылӀгъу язытыщт хӀушъхӀафыкӀыгъэ организациехэр зӀхӀӀӀӀ.

3. Адыгэ Республикэм иреспубликӀэ бюджет икӀӀӀ-кӀуапӀӀэхэм кӀахӀагъӀыкӀыӀӀ ащ фӀэдӀэ куп гъӀнӀафӀагъӀэхэм яӀӀӀӀӀӀм пӀӀухъащт мылӀыкур агъӀнӀафӀӀӀнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхуы-рэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэху.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

кӀ. МыекӀуапэ,
мэкъуогъум и 30, 2023-рэ илъэс
N 228

Тыжын медаль Брест кыщихыгъ

Мыекуапэ щыц спортсменкэу, Урысыем спортмклэ имастерэу Елена Ермолинам Беларусь щыклогэ зэнэкьокъум тыжын медаль кыщихыгъ.

Тихэгэгу кээзыгэлэгьогэ урысые спортсмен 22-мэ ар ащыщыгъ. Брест истадион мэфи 2 Урысыемрэ Беларусьрэ яспортсменкэхэр щызэнэкьокъугъэх. Атлетикэ псынклэмклэ тренерэу, Олимпиадэхэм ахэлэжьэштхэр зыщагэхъазырырэ республикэ спорт еджаплэм ипацэу Сергей

Сухановым ыггэсэрэ Еленэ семиборьемклэ очко 5788-рэ риггэкьугъ. Беларусь щыц Шарлота Паэглите ары дышэ медаль кыдэзыхыггэр, ащ очко 6018-рэ риггэкьугъ. Урысыем спортсменкэу Вероника Тычинкина я 5-рэ чыплэр кыдихыгъ, очко 4954-рэ кылэжыгъ.

Дунэе марафоным щатеклуагъ

Росгвардием Адыгэ Республикэмклэ и Гьэорышлэплэ иофицерэу, полицием имайорэу Александр Якимцовым марафонэу «Фишт-О-Run» зыфилорэм дышэ медаль кыщихыгъ.

Псэуплэу Гьозэрыплэ километрэ 18-клэ пэлудзыгъэ Яворовэ гэхъунэм щыригъажы, Рос-

гвардием иллыкь километри 10 зиклыхэгъэ гьогур сыхатрэ такыкь 24-клэ кычыгъ.

Типшъашъэхэм медалищ кыдахыгъ

Батутымклэ Мыекуапэ испортсменкэхэм летицэу, Советскэ Союзым и Лыхъужьэу Евдокия Носаль ишлэж фэгъэхыгъэ Урысые зэнэкьокъухэм медали 3 къащыхыгъ.

Урысыем ишъолъыр 14-мрэ Беларусьрэ къарыкыгъэ спортсменкэхэр ары ахэм ахэлэжыггэхэр. Адыгеим ыцэкклэ ащ шылагэх республикэм ихэшыпыкыгъэ купхэр зыщагэхъазырырэ спорт Гупчэм иатлеткэу, спортмклэ мастерэу Дарья Дудиновамрэ мастерынымклэ кандидатэу Виктория Паладькорэ. Адыгеим изаслуженнэ тренерхэу Ана-

толий Москаленкэмрэ Татьяна Тарасенкэмрэ ахэр агъасэх. Дудиновам я 2-рэ, Паладько я 3-рэ чыплэр къахыгъ, пшэ-шъитлэми тыжын медальхэр кызыдалэжыггэх. Бысымхэр — Краснодар краим испортсменхэр ары зэнэкьокъухэм анахышлэу закышызыггэлэгъагъэхэр. Ахэм медали 100-меху къахыгъ.

Футболымклэ зэнэкьокъу

Кошхэблэ клэлэцлыкь-ныбжыкклэ спорт еджаплэм ипэцагъэу Агьырджэнэкьо Азэмаишлэж фэгъэхыгъэ зичэзыу зэнэкьокъур къуаджэу Кошхэблэ щыклуагъ.

2010 — 2011-рэ илэсхэм кэхъугъэ клэлэцлыкьхэр ары футболымклэ зэнэкьокъум хэлэжыггэхэр. Кьалэу Курганинскэ кыкыгъэ футболистхэм а 1-рэ

чыплэр ахыгъ. Красногвардейскэ районым испортсменхэм я 2-рэ, Кошхэблэ районым испортсменхэм я 3-рэ чыплэхэр кыдахыгъэх.

**Зэхэзыщаггэр
ыккы кыдэзы-
ггэкьыггэр:**
АР-м лгэкькь Юфхэм-
клэ, Лгкыб кэралхэм
ащысэурэ тильэпкэ-
ггъухэм адырлэ зэпхы-
ныггэхэмклэ ыккы
кэбар жьуггэм
иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
здыщыггэр:**
385000,
кь. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм
кьаихыггэр А4-клэ
зэджэхэрэ тхьапэхэу
зипгъаггэкклэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлгэу, шрифтыр
12-м нахъ цыкьлунэу
щытэп. Мы шапхэ-
хэм адимыштэрэ
тхыггэхэр редакцием
зэклэггэккьожых.
E-mail: adygvoice@
mail.ru

Зышаушыхъатыггэр:
УФ-м хэутын Юфхэмклэ,
телерадиокузътын-
хэмклэ ыккы зэлъы-
ггэсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
члшлэ гьэоры-
шлэп, зэраушыхъатыггэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутыггэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268
**Зэккьмккы
пчъаггэр**
4351
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1106

Хэутыным
узшыккэтхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
Зышыккэтхэггэхэ
уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъалэр
Мэшлэкьо С. А.

Редактор шхъалэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшгэдэккыжъ
зыхыггэр
секретары
Жаккэмыкьо А. З.